

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

31.05.2016 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ **Необходима ли е генерална промяна на аграрния модел в България?**

Според Икономическия институт към БАН фермерите трябва да се ориентират към производство на скъпи храни

България да замени индустриалното монокултурно земеделие, което залага на зърното, с нов модел, основан на средиземноморската диета – това препоръчват учени от Института за икономически изследвания при БАН.

В тазгодишния си доклад за икономическото развитие на България икономистите се фокусират върху аграрния сектор.

Според авторите на доклада земеделието ще допринесе много повече за икономическото развитие на страната, ако се ориентира към производството на традиционни български храни с по-голяма добавена стойност, в сравнение с производството на зърно.

„Средиземноморска диета“ е основана на консумация на пресни зеленчуци от местни сортове. Това предполага развитие на зеленчукопроизводство непосредствено около големите центрове.

Изисква се конвенционален тип производство на сезонни зеленчуци, а през сезоните, в които те не могат да се произведат по традиционните технологии – съхранение, консервиране или преработка по традиционни методи. Традиционните местни зеленчуци изискват и друг тип търговия – пазари и хранителни вериги на къси разстояния от местни производители.

Месото и млякото също трябва да са преди всичко пресни, само охладени при минимална първична обработка, без химически и други нетрадиционни методи.

Превес се дава на птичето месо и месото от дребен рогат добитък. Млечните и месните продукти като правило трябва да са произведени от мляко и месо, добити в близост до преработвателя, както и да са от местни породи. Има и изисквания при хранене на животните да преобладават естествените фуражи, развитие на биопроизводството и недопускане на ГМО култури.

Според икономистите този тип производство ще даде на България безспорни предимства в производството на скъпи храни.

В доклада си те припомнят, че в момента в България е висок делът на силно уедрените стопанства, които получават по-голямата част от евросубсидиите. Като цяло в България 1,5% от всички регистрирани стопанства обработват 82% от земята.

Монокултурното земеделие води до спад в производството на традиционни продукти. В периода 2007-2013 г. в България са произведени средногодишно за консумация на човек едва 7% от ябълките, 22% от доматиите, 33% от месото и 44% от млякото.

Министерството на земеделието и храните (МЗХ) към 1 март 2016 г. включва заедно с ДФЗ, агенции, Селскостопанска академия и други звена, общо над 17 хил. души. Тук не се отчитат държавните фирми като „Напоителни системи“ ЕАД. По отношение на бюджетните разходи МЗХ е с трети по размер бюджет и заема около 25% от средствата, предназначени за финансиране на министерствата, пише в доклада.

В абсолютно изражение средногодишният размер на БВП в отрасъл „Земеделие, горско и рибно стопанство“ е около 4 млрд. лв.

От 2008 г. се наблюдава свиване и на добавената стойност в селското стопанство. Брутната добавена стойност, изразена в съпоставими цени, като цяло спада. През 2015 г. тя достига нива, които са с 1/4 по-ниски от средните за периода 1998-2006 г.

Периодът на усвояване на средствата от европейските фондове съвпада с очертан регрес и застои на икономическия растеж, измерен чрез относителния дял на аграрния сектор в БВП и БДС, отчитат икономистите.

Резултати от ОСП

Според учените участието на България в Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС показва: по I стълб (директни плащания) през 2007-2013 г. 75% от субсидията е получена от 3700 физически и юридически лица, които на практика представляват 100 свързани лица.

По II стълб – развитие на селските райони от 3,242 млрд. евро са усвоени около 2,609 млрд. евро, от тях 67% са усвоени от 100-те свързани лица.

Тези деформации според авторите на доклада очертават трайни тенденции за последните 20 години: концентрация на земята и капитала; монопол при арендуването; западащо животновъдство, овощарство, зеленчукопроизводство; производство на продукция с ниска добавена стойност, основно зърно.

Причината за този резултат според икономистите е не само ОСП, но и националното решение за начина на разпределяне на субсидиите – доскоро без схема за редукция на плащанията за големите стопанства.

През 2015 г. страната е 10-та в Европа по износ на зърно. В същото време географското разположение на България предполага, че сме подходяща територия за производство на продукти от т.нар. Средиземноморска зона, се казва в доклада.

Това означава да предлагаме грозде, плодове и зеленчуци за прясна консумация, вино, дребен рогат добитък за месо, овче мляко и продукти от него, етеричномаслени продукти или да произвеждаме традиционните български храни с голяма добавена стойност.

Интеграцията в ЕС предполага производството на продукти с висока добавена стойност, но практиката от последните 20 г. показва точно обратното. Налице са благоприятни възможности за средиземноморски тип земеделие в Добруджа и в някои други райони на Северна България, казват авторите на анализа.

Те допълват, че интензивният тип земеделско производство е съсредоточен в страни с огромни територии като САЩ, Русия, Украйна, Германия, Франция. Там могат да си позволят да изнасят непреработено зърно.

Страните от нашата географска група също отглеждат зърнени култури, но като предпоставка за развитие на животновъдството. Зърното се превръща в мляко и месо, а тези суровини се преработват във висококачествени и скъпи млечни и месни продукти. И точно с тези стоки са известни на пазара.

Какво губи България от модела на аграрна политика?

Когато зърното се преработи в брашно, добавената стойност е почти два пъти по-висока, отколкото в произведеното и изнесено като суровина зърно. За съжаление, страната почти не изнася брашно. Следователно се губи добавена стойност. Ако това брашно бъде преработено в хляб, хлебни и други тестени изделия, добавената стойност нараства 2,2 пъти.

Ако се произведе фураж – над 3 пъти. Ако с този фураж се хранят животни, ще се произведе мляко и месо, чиято добавена стойност е почти 9 пъти по-голяма от тази на зърното, което се изнася. Ако се преработи произведеното мляко и месо в млечни и месни продукти, добавената стойност нараства близо 13 пъти.

Ако тази продукция, или поне част от нея, се поднесе в чинията на туриста, добавената стойност ще е 20 пъти повече от стойността на суровината в началото на веригата – зърното.

Учените изчисляват, че за периода, в който България е член на ЕС, теоретично с модела на свръхедро монокултурно земеделие, в сравнение с традиционното българско производство, страната губи около 10 млрд. лв. добавена стойност и около 500 хил. работни места (условно целогодишно заети).

Икономистите определят сегашния модел на аграрната политика в България като много скъп и нискоефективен.

Те препоръчват реформи, които да възстановят традиционните производства, преформатиране на схемите на ОСП с прогресивно намаление на плащанията и стимулиране на производството на храни с висока добавена стойност.

Като цяло според авторите на доклада страната трябва да отговори какъв ще бъде моделът на аграрната политика през следващите десетилетия.

✓ България е сред държавите в ЕС с най-силен спад на безработицата през април

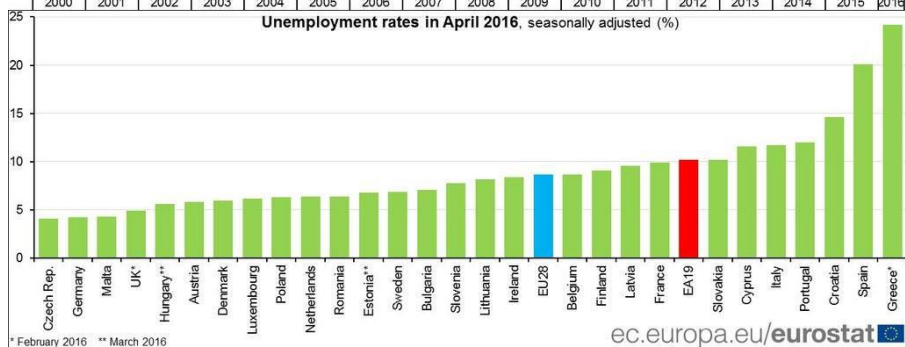
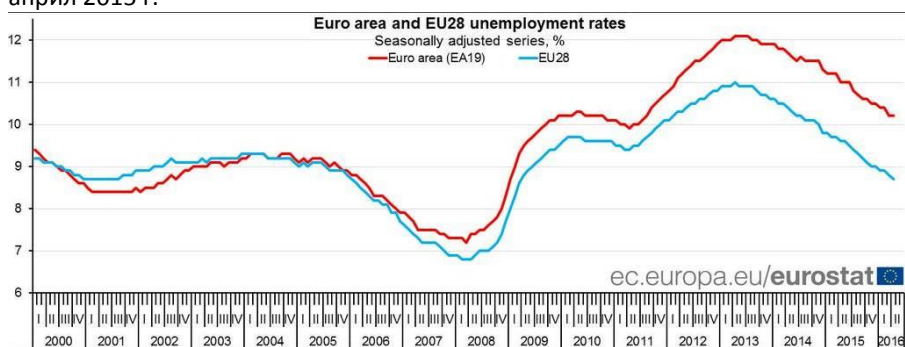
Продължава и плавният спад на младежката безработица в страната

България е сред държавите от Европейския съюз (ЕС) с най-голям годишен спад на безработицата през април, показват данните на европейската статистическа служба Евростат.

През четвъртия месец от годината Евростат отчита, че безработицата у нас е намаляла до 7,1% от 10% година по-рано. За месеца намалението е от 0,2 пр. п.

Единствено в Кипър е отчетен по-силен спад на безработицата за година – от 15,7% до 11,6%. След нас е Испания със спад на безработицата от 22,7% до 20,1%.

Данните показват, че в България през април без работа са били 235 хил. души спрямо 242 хил. през март и 335 хил. през април 2015 г.

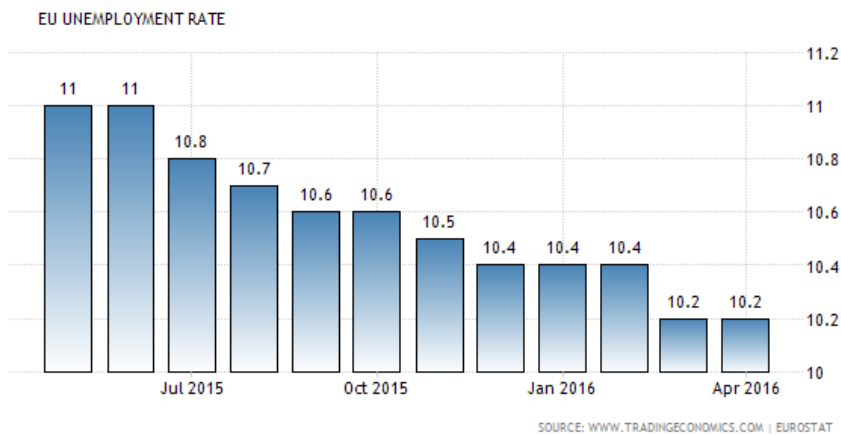

Продължава и плавният спад на безработицата сред младежите до 25 години, отчита Евростат. Нивото на младежката безработица у нас се е понижило до 17,4% през април от 18,6% през март и 22,6% година по-рано.

Броят на безработните младежи до 25 години у нас е бил 27 хил. души през април спрямо 30 хил. души през март и 43 хил. души през април 2015 г.

Средно за ЕС нивото на безработицата се е понижило с 0,1 пр.п. през април до 8,7%, показват още данните на Евростат. Година по-рано нивото ѝ е било 9,6%.

За еврозоната нивото на безработицата през април достига 10,2%, като остава стабилно спрямо март. През април миналата година безработицата в региона е била 11%.

source: tradingeconomics.com Общият брой на безработните в ЕС достига 21,224 млн. души през април, от които 16,42 млн. са граждани на държавите от еврозоната. В сравнение с март броят на безработните в ЕС намалява със 106 хил. души, а в еврозоната – с 63 хил. души. В сравнение с април 2015 г. понижението достига съответно почти 2,1 млн. души и над 1,3 млн. души.

Най-ниска безработица през април е отчетена в Чехия – 4,1%, следвана от Германия с 4,2% и Малта с 4,3%. Най-висока остава безработицата в Гърция и Испания – съответно 24,2% и 20,1%, като данните за южната ни съседка обаче са от февруари.

През април ръст на безработицата е отчетен само в две държави – Естония и Латвия, с по 0,1 пр.п.

Що се отнася до младежката безработица, нивото ѝ за целия ЕС се понижава до 18,8% през април спрямо 19% през март и 20,7% през април миналата година. За еврозоната младежката безработица през април е 21,1% спрямо 21,4% през март и 22,5% през април 2015 г.

През април броят на безработните младежи на възраст до 25 години в ЕС е бил над 4,2 млн. души, като в сравнение с април миналата година намалява с 495 хил. души.

Германия е страната с най-ниска младежка безработица – 7 на сто, следвана от Малта с малко под 9 на сто и Чехия с 9,5 на сто. На другия полюс са Гърция, Испания, Хърватия и Италия с нива от съответно 51,4%, 45%, 38,9% и 36,9%.

✓ Икономистите на БАН прогнозира забавяне на икономическия растеж

Износът изчерпва своя потенциал за растеж, кредитирането се свива, но страната е далеч от дългова спирала, смятат експертите

Забавяне на икономическия растеж до 2% през 2016 година прогнозира от икономическия институт на Българската академия на науките (БАН) в своя анализ за развитието на икономиката на страната през следващите три години.

Прогнозата на БАН е по-консервативна от тази на други международни институции - Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) например очаква ръст от 2,5% през тази и следващата година, а от Международния валутен фонд (МВФ) - от 2,3 на сто.

Причините за забавянето на ръста са комплексни, но основно влияние ще имат външните фактори.

През 2015 година износът отново е бил двигател на икономически растеж и обемите се възстановяват след спада през 2014 година, посочи един от авторите на доклада - доц. Виктор Йоцов.

Данните сочат, че през миналата година сме изнесли стоки и услуги за рекордните 29 млрд. евро, което е с 1 млрд. евро повече спрямо 2014 година, допълни неговият колега ас. Недялко Несторов. Обемите също се увеличават – със 7,6 на сто, допълни той.

Причината за това увеличение е ниската цена на петрола и известното оживление в еврозоната. На трети пазари обаче ръстът на износа е с едва 0,5%, като за някои държави като Турция и Сингапур, например, има значително намаление на износа.

Йоцов посочи още, че през 2016 година се очаква известно забавяне на износа, но вътрешното потребление ще гарантира положителното развитие на българската икономика.

Експертите от БАН бяха категорични още, че 2015 година е била „особена“ - приключваха се проекти от миналия програмен период, което е довело до изкуствено повишаване на икономическия растеж. През тази година обаче европейските програми тепърва стартират, а и износьт се свива.

Като цяло глобалната икономика се забавя – основно заради ограничаването на растежа в Китай, Индия и Бразилия, и това не може да не окаже въздействие и върху българската икономика, която е отворена, посочи още Йоцов. Свиването на развиващите се икономики оказва въздействие върху цените на суровини и метали, които съставляват голяма част от износа на България.

Недялко Несторов припомни, че над 90% от износа на България са стоки с ниска добавена стойност.

Влияние върху външните фактори за икономиката на България ще окаже и политиката на централните банки. Има сериозен натиск към Европейската централна банка (ЕЦБ) да повиши лихвата, но това би имало „пагубно“ влияние върху южните членове на валутния съюз, които имат проблеми с дълговете си.

Затова и външният сектор не е фактор за растеж в краткосрочен и средносрочен план, е мнението на икономистите от БАН. Нещо повече – възможностите за растеж от външния сектор вече са изчерпани, смята Виктор Йоцов. За него в момента България има осигурени пазари, благодарение на членството си в ЕС, но пък експортният ни потенциал е силно нарушен – нямаме какво толкова да изнасяме.

За сметка на това вътрешната среда през последните месеци е спокойна. Изборите в края на 2015 година са потвърдили политическото статукво, а миграционният натиск няма макроикономически последици за страната, категорични са експертите.

От БАН обаче предупреждават, че няма яснота за какво се харчат средствата от заемите, които привлича правителството. Наблюдава се ръст и на държавния дълг, и на фискалния резерв, не е ясно и защо се поддържа толкова голям бюджетен излишък, каза от своя страна Григор Сарийски. Той успокои, че страната е далеч от дългова спирала, притеснителна обаче е липсата на прозрачност за какво се харчат парите, а и извод на Световния икономически форум е, че държавните средства у нас се „прахосват“.

Според него цената на привлечения капитал през 2016 година ще расте.

По отношение на банковата система през 2015 година единствената добра новина е възстановяването на доверието, посочи още икономистът. Прави впечатление обаче, че нито бизнесът, нито гражданите теглят кредити, депозитите растат, но в същото време се увеличава и печалбата на банките.

Това се дължи най-вече на нови такси или повишаването на съществуващите такси и това означава, че печалбата на банките е "изцяло за сметка на депозантите". Според Сарийски спестяванията на населението все още растат, но тенденцията едва ли ще се запази до края на 2016 година.

Основен проблем за сектора остава големият процент на лоши кредити, посочи още експертът.

Според него има възможност за консолидация на банковия сектор, тъй като стрес тестовете може да окажат натиск върху малките банки през 2017 година, особено ако има предписания за увеличаването на капитала. Очакванията са, че през следващата година ще започне и изчистването на лошите кредити в сектора.

По отношение на пазара на труда през 2015 година се наблюдава „драматичен“ спад на безработицата и увеличаване на заетостта, посочи от своя страна Любомир Димитров. За него по отношение на заетостта основно влияние има частният сектор и няма „изкуствен“ принос от страна на държавата.

През 2015 година се ускорява и номиналният ръст на работната заплата – до 8-8,5%. През 2013 – 2014 година този ръст е бил в рамките на 6-6,5 на сто.

Липсва обаче квалифицирана работна сила – доскоро това е било традиционно в някои сектори, като строителство например. През 2015 година обаче това се наблюдава вече и в сектори като услуги.

Проблем в следващите години може да се окаже и фактът, че ръстът на работната заплата изпреварва увеличението на производителността на труда, посочи още Димитров. Според него решение на този проблем трябва да дойде и от страна на работодателите, които да осигурят повишаване на квалификацията на своите служители, както и от държавата, която да стимулира инвестициите в човешкия капитал. Роля има и самият служител, който също трябва да работи за повишаването на своите умения.

Очакванията на Димитров са към 2018 година безработицата да падне под 8 на сто. Заетостта също се повишава, прогнозира още той.

✓ Какво предлагат с въвеждането на 9 вида пенсии частните фондове?

От 2002 г. досега дружествата са изплатили около 1 млрд. лева на осигурени лица и на НОИ при прехвърляне на партиди

Частните пенсионноосигурителни дружества предлагат да бъдат въведени в законодателството девет вида пенсии – пожизнени и срочни, с право на унаследяване. Различните видове са разписани в становището на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване във връзка с предложените от Министерството на финансите последни промени в Кодекса за социално осигуряване.

Становището е внесено в Министерството на финансите, коментира на пресконференция Никола Абаджиев, председател на асоциацията на пенсионните фондове, на която документът беше представен.

Още по темата

Нейков и Абаджиев: Новите промени в КСО са смяна на целия пенсионен модел

Припомняме, че в края на април финансовото министерство предложи допълнителните пенсии, изплащани от фондовете, да са пожизнени и да се изплащат от общ пул, а не от индивидуалните партиди на осигурените лица. Партидите се предлагат да се прехвърлят в общ пул с приключване на фазата на натрупване на средства и стартиране на изплащането на пенсиите, а след настъпване на фазата на изплащане наследниците на починал пенсионер да не могат да наследяват средствата. Основният мотив на министерството е да се сподели рискът от по-продължителното преживяване след пенсионна възраст между осигурените лица.

Дружествата предлагат в становището си да се въведат три вида допълнителни пожизнени пенсии за старост, измежду които осигурените лица да могат да избират – допълнителна пожизнена пенсия за старост, допълнителна пожизнена пенсия за старост с гарантиран период на наследяване и допълнителна пожизнена пенсия за старост с право на наследяване.

Четвъртият вид пенсия, който предлагат частните фондове, е допълнителна срочна пенсия за старост с гарантиран размер. Предлага се и еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на дадено осигурено лице при трайно намалена работоспособност над 89,99%, както и еднократно или разсрочено изплащане при пенсиониране, по избор на осигуреното лице.

Дружествата предлагат и три вида наследствени пенсии – еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната партида на наследниците на починало лице, което все още не е пенсионер, еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на починал пенсионер и наследствена пенсия на наследниците на починал пенсионер.

Що се отнася до унаследяването, от дружествата са категорични, че натрупаните по индивидуалните партиди средства са частна собственост и само осигурените лица имат право да се разпоредят с тези средства, коментира Даниела Петкова от ПОК „Доверие“. С предлаганите законови промени се нарушава характерът на частна собственост на тези пари, подчерта тя.

Върховният административен съд (ВАС) е решил да сезира Конституционния съд за пенсионните промени от края на 2014 г., когато по предложение на финансовия министър Владислав Горанов се даде възможност за прехвърляне на партиди от частните фондове към НОИ. Промените започнаха да действат през лятото на миналата година, когато беше публикувана и конкретната наредба. Точно нея асоциацията на пенсионноосигурителните фондове атакува пред ВАС. Според съда законодателството не само че нарушава правото на избор на осигурените лица, но и нарушава съотношението между двата стълба на пенсионноосигурителната система, като отчита опасност от ликвидиране на втория осигурителен стълб.

Петкова призова всякакви законодателни промени, свързани с пенсионната система, да се правят в диалог, и да се приложат международните практики, които съществуват в държавите с развито пенсионно осигуряване. Там хората имат право да избират измежду няколко вида пенсия, да ползват част или изцяло парите си по партидите, както имат и право на унаследяване на средствата.

Петкова посочи, че дружествата са готови да изплащат пенсии. Всеки, който твърди, че дружествата нямат такава възможност, не казва истината, посочи тя. При всички дружества при започване на изплащането на пенсия, без значение дали е срочна, или не, има актуализация на всеки три месеца, при някои актуализацията е всеки месец. Актуализацията е минимум с техническата лихва или над нея в зависимост от реализираната доходност от инвестиции, обясни тя.

Никола Абаджиев подчерта, че от 2002 г. досега пенсионноосигурителните фондове са изплатили около 1 млрд. лева на осигурени лица, които са се пенсионирали, както и на Националния осигурителен институт (НОИ) във връзка с прехвърлянето на партиди.

От пенсионните фондове призовават да не се бърза с приемането на този законопроект, а промени в законодателството да се правят след приключването на прегледа на активите на дружествата. Според тях един проблем в законодателството не може да се реши, като се създава нов проблем.

В становището се посочва още, че предвидените изменения в Кодекса за социално осигуряване не усъвършенстват досега действащия пенсионен модел, а до голяма степен го подменят. Няма да е пресилено, ако се каже, че приемането на законопроекта в този му вид несъмнено поставя под въпрос съществуването въобще на допълнителното пенсионно осигуряване в България, подчертават дружествата.

Предложените промени, според асоциацията на частните пенсионни фондове, противоречат на европейското законодателство. Постоянно променящата се правна рамка внася несигурност и води до сътресения в бизнес стратегиите на дружествата. Не е направена и оценка за въздействието от тези промени, а няма и оценка на предишните промени от края на 2014 г. и с наредбата от 2015 г., пише в становището.

Според асоциацията част от предложените промени – глоби, мерки за ограничаване на лицензи и т.н., ще доведат до административен произвол. Дружествата смятат, че се прехвърлят и надзорни функции на КФН към банките попечители, както и че се увеличава административната тежест върху дружествата.

24 часа

✓ БДЖ ще вози безплатно децата на първи юни

„БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и тази година ще спази добрата си традиция и ще подари безплатно пътуване на всички български деца на възраст до 14 години по повод Международния ден на детето, съобщават от железниците.

Младите пътници могат да се възползват от тази възможност от 00:00 ч. до 24:00 ч. на 1-и юни във всички категории влакове (пътнически, бързи и бързи влакове със задължителна резервация). При условие, че пътуването започва с нощен влак, който заминава преди 24:00 ч. на 1-и юни, безплатното пътуване важи до пристигането на влака в крайната гара на следващия ден.

Възрастта на децата се удостоверява с акт за раждане или копие от него, както и с железопътни карти „Дете“ и „Учащ“. Запазените места за всички категории влакове, добавките за бързите влакове със задължителна резервация и спалните места се заплащат. Децата на възраст до 10 години задължително пътуват с придружител.

Ръководството на „Холдинг Български държавни железници“ ЕАД поздравява своите най-малки пътници с предстоящия празник – Международния ден на детето, и им пожелава щастливо детство, усмивки и весели игри през лятната ваканция!

✓ Борисов назначи Свилен Костов за зам.-министър на земеделието

Със заповед на премиера Бойко Борисов за заместник-министър на земеделието и храните е назначен Свилен Костов.

Той е бакалавър по горско стопанство и магистър по стопанисване на горите от Лесотехническият университет в София. Започва кариерата си в Държавен фонд „Земеделие“, където заема различни позиции – от експерт до началник на отдел „Директни плащания на площ“. В периода 2011-2013 г. е заместник-изпълнителен директор на ДФЗ. Към момента е съветник на министъра на земеделието и храните.

Новият заместник-министър на земеделието и храните е роден на 11 декември 1978 г. в гр.София. Възпитаник е на Лесотехническият университет, където завършва бакалавър "Горско стопанство " и магистратура "Стопанисване на горите". Има следдипломна квалификация по „Управление на земи и имоти“ в Университета по архитектура, строителство и геодезия - София.

От юни 2004 г. до ноември 2013 г. Свилен Костов заема различни позиции в Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ). От април 2004 г. до декември 2006 г. е експерт в отдел „Финансиране“, след което става главен експерт в отдел „Директни плащания на площ“. В периода 2009-2011 г. е началник на отдел „Директни плащания на площ“, като от декември 2009 г. до октомври 2010 г. изпълнява и длъжността началник на отдел „ИСАК“.

От април 2011 г. до месец ноември 2013 г. е заместник изпълнителен директор на Държавен фонд „Земеделие“. През 2014 г. е назначен за съветник на министъра на земеделието и храните.

Той ще отговаря за прилагането на Общата политика по рибарство на ЕС и определянето на националните приоритети в сектора, както и за оптимизиране на поземлените отношения, гарантиращи ефективността на земеползването и увеличаване на доходите от земеделска дейност.

✓ НСИ отчита солидно подобрене на стопанската конюнктура в България

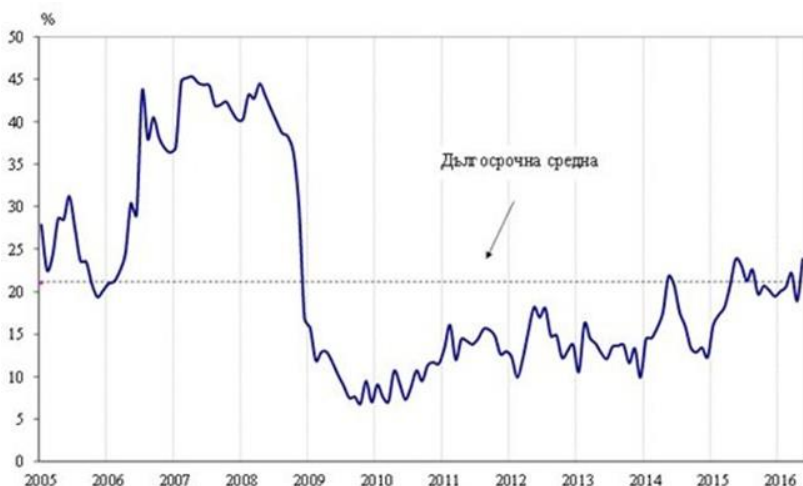
Общият показател на бизнес климата в България нараства през май с 5,0 пункта, достигайки едногодишен връх в резултат на по-благоприятен бизнес климат във всички наблюдавани отрасли - промишленост, строителство, търговия на дребно и услуги, показват резултати от последно проучване на Националния статистически институт (НСИ).

Индексът, определящ бизнес климата в промишлеността, се повиши с 4,1 пункта спрямо април, когато се срина с 8,1 пункта, като това негово подобрене се дължи на по-благоприятни оценки и очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на техните предприятия, предава БНР.

Относно настоящата производствена активност анкетата на НСИ отчита слабо понижение, но при по-оптимистични очаквания за дейността през следващите три месеца.

Основните пречки, затрудняващи развитието на този отрасъл, продължават да бъдат свързани с несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене в страната.

По отношение на продажните цени в промишлеността преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца, показва проучването на НСИ.

През май показателят "бизнес климат в строителството" също отбелязва солидно повишение с 6,7 пункта спрямо април, когато индексът остана без съществена промяна, като това се дължи на подобрените оценки и очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на техните предприятия. По-оптимистични са и техните прогнози по отношение на строителната активност през следващите три месеца, но в същото време анкетата на НСИ отчита увеличаване на броя на клиентите със закъснения в плащанията.

Най-сериозният проблем, затрудняващ дейността на предприятията в този сектор, продължават да бъде свързан с несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша, посочени съответно от 63,7 и 40,1 на сто от строителните предприемачи.

По отношение на продажните цени в строителството мениджърите предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Националната статистика отчита рязко повишение със 7,3 пункта в сравнение с предходния месец и на съставния показател "бизнес климат в търговията на дребно" в резултат на оптимистичните оценки и очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията. По-благоприятни са и очакванията им по отношение на обема на продажбите и на поръчките към доставчици през следващите три месеца.

Основните фактори, затрудняващи развитието на дейността в отрасъла, продължават да бъдат несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостатъчното търсене, като проучването на НСИ за май отчита засилване на тяхното негативно влияние.

По отношение на продажните цени в отрасъла преобладаващите очаквания на търговците на дребно са те да останат без промяна през следващите три месеца.

През май съставният показател "бизнес климат в сектора на услугите" се повишава с 2,4 пункта след подобрене с 0,7 през април главно поради подобрените оценки и очаквания на мениджърите в отрасъла за бизнес състоянието на техните предприятия. Подобрене има и в очакванията им за следващите три месеца, докато мненията им по отношение на настоящото търсене на услуги са по-неблагоприятни.

И тук несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостатъчното търсене продължават да са основните фактори, затрудняващи развитието на бизнеса в този отрасъл, въпреки че през последния месец се наблюдава известно намаление на отрицателното им влияние, посочва НСИ.

Относно продажните цени преобладаващите очаквания на мениджърите в сектора на услугите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Резултатите от последното проучване на НСИ показват рязко подобрене на общия бизнес климат през май след неговото по-колебливо представяне в края на миналата и началото на настоящата година. Трябва да се има предвид, че през настоящия месец индексът, измерващ общия бизнес климат, нарасна обратно над неговото дългосрочно осреднено ниво, достигайки до едногодишен връх - малко под неговия връх от май 2015-а година, когато индексът достигна най-високото си ниво от последните шест години (най-добро ниво от края на 2008 година насам).

✓ Десислава Танева: Самолети ще борят градушките в Северна България

"До пролетта на следващата година ще бъдат изградени 32 нови площадки за противорадова защита. Ще включим и 12 самолета, за да защитим всички обработваеми площи в страната от природните катаклизми", съобщи във Велико Търново земеделският министър Десислава Танева. Министерството и Институтът за космически изследвания при БАН са разработили нов модел за противорадна защита. След реформата ще се покриват всички 33 милиона декара земеделски площи, срещу досегашните около 10 милиона дка. Освен новите площадки, в Северна България ще борят градушките със самолети. "Способът е нов за България, но той е прилаган в държави като Гърция, Израел, особено в страните, където има много природни явления, които нанасят щети върху земеделската продукция", обясни Танева.

"17 милиона лв. ще са необходими за доизграждането на площадките, системите за управление и радарите за самолетите. Концепцията на министерството е да бъдат закупени 2 самолета, а останалите 10 да бъдат наемани със съответните процедури", каза тя.

Разчетите ще бъдат представени на финансовия министър още тази година, при условие, че до края на лятото се приемат съответните законодателни промени в Закона за опазване на селскостопанското имущество.

Новият модел предвижда фермерите да плащат такса между 68 и 90 ст.на декара за борба с градушките. "Тя ще бъде годишна и ще отива в държавното предприятие за противорадова защита, след реструктурирането на досегашната агенция", допълни Десислава Танева. Таксата ще влезе от 2018 г., уточни министър Танева.

✓ Лихвите по депозити с лек ръст през април, но остават близо до 1%

Доходността на депозитите за граждани през април е 1,17%, показват данните на БНБ. Това е малко повече в сравнение със ставката, която банките даваха през март от 1,13%, но остава под 1,79%, колкото бе доходността на депозитите година преди това.

Лек ръст на лихвите има и при спестяванията в евро - до 0,80% в сравнение с 0,78% през март и 1,45% през април 2015 г.

В последната си прогноза експертите на БНБ прогнозираха, че броят на банките, които предлагат доходност под 1,5%, ще продължава да расте, а този на предлагащите лихва над 1,5% ще намалява.

При фирмените депозити в левове спадът на лихвите продължава. През април лихвата за фирмени пари в банка пада до 0,41% спрямо 0,48% през март и 0,89% преди година.

Ставката в евро при фирмените депозити се е увеличила до 0,44% през април спрямо 0,25% през март, но остава под 1,02% от преди година.

От данните на БНБ става ясно, че вече няма нито една банка, която да предлага лихва над 2% по депозити. За сравнение преди година е имало 12 банки, които са били с такива оферти. При големите едногодишните депозити вече са с година доходност между 0,1 и 0,3%.

Сега

✓ Министерството на отбраната се отказва от връщане на казармата

Армията продължава да се топи и приближава критичния минимум от 27 хил. души

Министерството на отбраната окончателно се е отказало от връщането на наборната военна служба. "Анализ на МО показва, че отбранителната способност на армията няма да се повиши, връщането на казармата е икономически неизгодно", заяви съветникът на военния министър ген. Атанас Запрянов пред "Дарик".

Анализът бе дело на специална комисия, назначена от министър Николай Ненчев в края на февруари. Това стана, след като депутати от Патриотичния фронт настояха да се върне наборната служба. Идеята стана особено примамлива за националистическите формации, които индиректно я обвързаха със справяне с опасността от наплив на нелегални мигранти. От МО пък лансираха промени в Закона за резерва, с които предложиха всички български граждани между 18 и 32 г. да се водят на военен отчет, за да е ясно на кого може да се разчита в случай на война. Още тогава обаче се разбира, че тези идеи са повече в сферата на популизма. Бюджетът няма пари да издържа едновременно професионална и наборна армия. В момента бюджетът на МО е около 1 млрд. лв. и той едва стига за заплати и незначителни капиталови разходи. Връщането на казармата би означавало да се отпуснат още няколкостотин милиона лева.

Министерството на Ненчев се е отказало и от плановете си за военния отчет на младежите, които са навършили пълнолетие. За да се избегнат спекулации, този текст отпада от проектозакона за резерва на въоръжените сили. "На военен отчет ще се водят всички български граждани, които имат военна подготовка - двете категории доброволни резервисти и втората категория - запасните. Всички останали български граждани, които нямат военна подготовка, не се счита, че се водят на военен отчет. Този запис отпадна, за да се избегнат всякакви спекулации и инсинуации около задълженията по военния отчет на българските граждани", обясни Запрянов.

Въпреки спирането на съкращенията в армията войската продължава да се топи, а задачите ѝ се увеличават. Причината са постоянното напускане на военнослужещи, липсата на желаещи да станат войници, както и неспособността на МО да отдели повече средства за попълване на свободните места. Така армията, вместо да бъде 37 хил. души, какъвто е определеният минимум, реално е около 30 хил. души. Ако не бъдат взети спешни мерки, в края на годината най-вероятно ще приближи критичният минимум от 27 хил. души, което според военните ще ѝ попречи да изпълнява задачите си.

Според доклада за състоянието на отбраната през 2015 г., за да изпълняват възложените им задачи, въоръжените сили трябва да са с обща численост не по-малко от 37 000 и не повече от 40 000. Данните на МО обаче показват съвсем друго. "Системното и недостатъчно ресурсно осигуряване на въоръжените сили през последното десетилетие оказа преки и косвени последици върху мотивацията на личния състав за служба в армията и доведе до силно напрежение и чувство за несигурност. Сериозни демотивиращи фактори са дефицитът на вяра, че очертаната неблагоприятна ситуация ще се промени, и усещането за липса на перспектива за професионално развитие на военнослужещите. В резултат на всичко това в края на 2015 г. текущият некомплект военнослужещи достигна до 19%", признава пред списание "НАТО и България" военният министър Николай Ненчев. Това означава, че липсват над 7000 души, за да се покрие поставеният минимум за нормално функциониране на армията. В някои формирования вече недостигът на кадри е минал критичните 20%.

Решаването на проблема със сигурност няма да стане чрез увеличаване на заплатите на военните, както поиска Ненчев. Преди дни той заяви, че ще предложи заплата от 2500 лв., но Запрянов даде да се разбере, че това едва ли е възможно. В момента войниците взимат 600 лв. "Цифрата 2500 мисля, че е казана условно и емоционално. Около 600 лв. е началната заплата на войник сега. Държавата е на пазара на труда. Трябва да предложи атрактивни условия, за да дойдат хората да служат в армията. Заплата от 600 лв. очевидно не е достатъчна и Министерството на отбраната ще има предложение за увеличение на тези заплати в разумни размери", коментира и ген. Запрянов.

✓ Една трета от варненските плажове без стопани

Една трета от плажовете във Варненска област са без стопани. От 60 плажа в областта без наематели в момента са 23, съобщи областният управител Стоян Пасев. Според заповедта на туристическия министър в списъка на неохраняеми плажове попада и Бяла-Карадере, който е предназначен за природосъобразен туризъм.

Сред посочените обаче не фигурират 3 от най-посещаваните градски плажа - Офицерският, Кабакум и Аспарухово, чиито концесионери в началото на годината се отказаха да ги стопанисват по финансови причини. За тях задължително трябва да се осигурят водни спасители, както и за плажната ивица на Камчия, която от години е непривлекателна за наематели и концесионери. Причината е дългата пясъчна ивица и високата цена, която държавата иска за нея. В същото време там е пълно с хора и всяко лято се отчитат по няколко нещастни случая с удавници. Процедурата ще бъде задвижена така, че до 20 юни на тези оживени плажове без стопани да имат спасители. На 4 плажа пък сроковете на наемните договори изтичат по средата на лятото и е постигнато съгласие те да бъдат удължени, посочи Пасев.

В Добричка област 14 от общо 32 плажа са обявени за неохраняеми. Областната управа ще проведе търгове за водно спасяване на 4 от тях - "Космос", "Шабленска тузла – къмпинг Добруджа", "Русалка" и "Фиш-фиш - нов" в община Балчик. Останалите 10 плажа ще останат неохраняеми.

От тази година крайморските общини имат задължението да изработят и поставят предупредителни табели на неохраняемите ивици, както и да поддържат санитарно-хигиенните условия, което досега е било ангажимент на областна администрация.